

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Mgr Katarzyny Ziółkowskiej

„Uwarunkowania prawne cyfryzacji administracji z wykorzystaniem technologii rozproszonych rejestrów”

Dynamicznie rozwijająca się technologia rozproszonych rejestrów (*distributed ledger technology* – DLT) jest uznawana przez niektórych za przełom o znaczeniu porównywalnym do Internetu, prasy drukarskiej czy Kamienia z Rosetty. Przez ostatnie lata możliwości jej zastosowania, zarówno w sektorze prywatnym, jak i w sferze publicznej, cieszyły się rosnącym zainteresowaniem. Wywołany przez to chaos informacyjny doprowadził do rozpowszechnienia się wielu mitów i fałszywych obietnic, które przesłaniają prawdziwy obraz obecnego poziomu rozwoju i potencjału DLT. Perspektywa, którą oferuje wdrażanie opartych o nią rozwiązań, to istotne usprawnienie funkcjonowania systemów informatycznych poprzez ograniczenie zasobów koniecznych do obsługi danego rejestru, przy zapewnieniu większej przejrzystości, pewności i bezpieczeństwa gromadzonych informacji. Z drugiej strony, jej wciąż niesprawdzony i eksperymentalny charakter, wiąże się z szeregiem ryzyk i niepewności.

Tymczasem, administracja publiczna, będąca emanacją funkcji władczych Państwa, przetwarza i zajmuje się rejestracją o wiele większej ilości danych niż większość podmiotów prywatnych. Technologia rozproszonych rejestrów mogłaby jej więc przynieść wiele korzyści, szczególnie zważywszy na to, że aparat administracyjny jest także gwarantem jawności, poprawności i bezpieczeństwa rejestrowanych danych. Oznacza to też jednak, że możliwości wdrożenia nowych rozwiązań usprawniających jej funkcjonowanie są ograniczone zasadą legalności oraz koniecznością zapewnienia wysokiego stopnia niezawodności stosowanych technologii.

Pomimo tego, rosnąca liczba państw na całym świecie (w tym znaczna część państw członkowskich Unii Europejskiej) podejmuje realne wysiłki zmierzające do wdrożenia rozwiązań opartych o DLT w swoich administracjach publicznych. Oprócz powstającego szeregu opracowań, grup roboczych, raportów i strategii politycznych skupionych na badaniu potencjału tej technologii dla usprawnienia działania organów administracji, mamy już także do czynienia z szeregiem jej wdrożeń w procesach świadczenia przez organy usług publicznych.

Tymczasem, brak jest obecnie badań naukowych nad prawnymi aspektami wdrożenia technologii rozproszonych rejestrów w administracji publicznej; nie istnieją także kompleksowe ogólne opracowania prawne dotyczące tej technologii. Niniejsza rozprawa doktorska nakierowana jest na zapelnienie tej luki.

Zważywszy na postępującą cyfryzację oraz europeizację administracji publicznych, punktem wyjścia do analiz aspektów prawnych wykorzystania DLT w administracjach publicznych stało się studium wdrożeń tej technologii w jurysdykcjach, które aktywnie inicjują podobne projekty: Wielka Brytania, Szwecja, Estonia, Malta oraz Unia Europejska. Za pomocą danych dostępnych w Internecie, dokumentów pozyskanych z wybranych organów wdrażających DLT, wywiadów z osobami zaangażowanymi w projekty wdrożeniowe oraz analiz relewantnych przepisów prawa w tych jurysdykcjach, w rozprawie opisane zostały zależności prawno-technologiczne występujące w tym obszarze badawczym. Wnioski z analiz, w zakresie ram prawnych użycia DLT w badanych administracjach publicznych, zawarte zostały nie tylko w podsumowaniu, ale także wykorzystane były do przedstawienia perspektywy prawnej potencjału wdrożenia DLT w polskiej administracji publicznej.